

פרי קודש היולולים

לעילוי נשמת
צאצאי רבינו הגה"ק זצ"ל
ר' יחזקאל יצחק ז"ל
ומרת מרים הינדל (רוזמן)
ז"ה בני הגה"צ
רבי בנימין זאב קרויס
זצ"ל נלב"ע כ"ג מנחם אב
תש"א; תשנ"ה
הנצב"ה

פר' ראה תשפ"ג

מתורתו ומורשתו של רבינו הגה"ק הילל זצ"ל
אבדק"ק סאסרעגען

בס"ד, (שנה ב') גליון מס' 75

פרשת ראה

מחלוקת שלא שם שמים מסלקת את השכינה

בְּנֵי אֶתְּמָם לְד' אֱלֹקֵיכֶם לֹא תִתְגַּדְּדוּ וְלֹא תִשְׁיִמוּ קִרְחָה בֵּין עֵינֵיכֶם לְמַת

(דברים יד, א)

מעשר שני (דברים כו, יד) "ולא נתתי ממנו למת", דהיינו שלא נתתי ממעשר שני עבור דברים שאינם קיום הגוף או שאינם דברי מצוה, שאלו מכונים "מת".

וזהו שאמר הכתוב "בנים אתם לד' אלקיכם", כלומר שהרי צדיקים אתם (כדאיאתא בקידושין לו, א שבזמן שעושים רצונו של מקום נקראים ישראל בנים), ולכן "לא תתגודדו", לא תעשו אגודות אגודות (יבמות יד, א) במחלוקת ופירוד לבבות. "ולא תשימו קרחה בין עיניכם", שלא תסלקו עין של מעלה וסילוק שכינה מישראל. אך זהו דווקא "למת", בעניינים שאינם לשם שמים, אבל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים. (ח"ב קעח-קעט)

מגונה היא המחלוקת ופירוד הלבבות, שמסלקת את השכינה וההשגחה העליונה מישראל. אך לימדונו חז"ל כי זהו דווקא מחלוקת שבין כשרי ישראל, אבל על הרשעים אמרו "פיזור לרשעים הנאה להן והנאה לעולם" (סנהדרין עא, ב). וגם אצל הצדיקים מצינו מחלוקת שהיא לשם שמים, שסופה להתקיים (אבות פ"ה מ"ז). ואף כאשר החכמים חולקים כביכול על מה שפוסקים בשמים, מצינו שהקב"ה אומר "ניצחוני בני ניצחוני בני" (עין ב"מ נט, ב), הרי דניחא לי במחלוקת כזו. ורק כאשר יראי ד' נחלקים בעניינים שאינם נצחיים ואינם לתכלית האמתית, אזי מסלקת המחלוקת את השכינה וההשגחה מישראל ח"ו.

והנה הרמב"ם מפרש (פ"ג מהל' מעשר עני ה"ה) את מה שכתוב לגבי

ביציאתו מהעולם לא נשאר לאדם מאומה אלא מצוות ומעשים טובים

פִּי יִהְיֶה כִּף אָבִיוֹן מֵאֲחֵד אֲחֵיךָ שְׁעָרֶיךָ בְּאֶרְצֶךָ אֲשֶׁר ד' אֱלֹקֶיךָ נָתַן לָךְ לֹא תֵאֲמָץ אֶת לְבָבְךָ וְלֹא תִקְפֹּץ אֶת יָדְךָ מֵאֲחֵיךָ וְהָאָבִיוֹן וְגו' פִּי לֹא יִחְדַּל אָבִיוֹן מִקְרֵב הָאָרֶץ עַל כֵּן אֲנֹכִי מִצְוָךָ לֵאמֹר פֶּתַח תְּפַתַּח אֶת יָדְךָ לְאֲחֵיךָ לְעִנְיָךָ וּלְאָבִינְךָ בְּאֶרְצֶךָ וְגו'

(דברים טו, ז-יא)

"אדם צריך לצאת ידי הבריות כדרך שצריך לצאת ידי המקום, שנאמר (במדבר לב, כב) "והייתם נקיים מד' ומישראל", ואומר (משלי ג, ד) "ומצא חן ושכל טוב בעיני אלקים ואדם".

ויש לומר שלזה רמזו הפסוקים כאן, שתחילה כתיב "כי יהי' בך אביון מאחד אחיך באחד שעריך בארצך אשר ד' אלקיך נתן לך וגו'", ומהלשון "מאחד אחיך באחד שעריך בארצך" נלמדים דיני הקדימה במצות צדקה כאמור, ועל זה ממשיך הכתוב ואומר, "כי לא יחדל אביון מקרב הארץ", כלומר ואם כבר נתת צדקה לקרוביך ועתה באים לבקש ממך גם לעניים אחרים ואין לך, אזי "על כן אנכי מצוך לאמר פתח תפתח את ידך לאחיך", כלומר עליך לומר ולגלות שכבר נתת צדקה לקרוביך, וזהו "לאמר" דקאמר. (ח"ב קפ)

צריך ביאור מה כוונתו באמרו "לאמר", שאין מובן אל מי מצונו הכתוב לאמר "פתח תפתח וגו'".

ונראה לפרש, דהנה ידוע שיש דיני קדימה במתן צדקה, שקרוביו קודמים לרחוקים, עניי עירו קודמים לעניי עיר אחרת, עניי ארץ ישראל קודמים לעניי ארצות אחרות, ועוד (עין שו"ע י"ד סי' רנא).

והנה על אף שמעלה גדולה היא לתת צדקה בסתר בלא פרסום, ועל זה כתיב (משלי כא, יד) "מתן בסתר יכפה אף", מכל מקום פעמים ראוי לאדם שיספר ויגלה מעשה צדקותיו. והיינו, כאשר נתן צדקה לעני מקרוביו ועתה מבקשים ממנו עוד צדקה עבור עני רחוק, ואין לו לתת גם עבורו. שאם לא יגלה שכבר נתן לעני אחר, יחשוהו שהוא מתעלם מן הצדקה. ועל כגון זה אמרו חז"ל (שקלים פ"ג מ"ב),

נא להתפלל לרפואת נכדת רבינו הגה"ק ז"ע
מרת אסתר בת מירש (לייפר)
בתוך שאר חולי ישראל

"...ואולי אם המצא תמצא איזה דברי אגדה אשר ראוי לאמרם בשבילי, אולי אבנה גם אני בעבורכם..." (שם בהקדמה)

"וזאת באתי לרשום איזה ליקוטים למען ירוץ הקורא, ולאמר בשבילי איזה דבר בכל שבוע..." (קודש היולולים ח"א עמ' ז)

פִּי יִהְיֶה בְּךָ אֲבִיוֹן מֵאֲחִידְךָ בְּאֲרֻצְךָ אֲשֶׁר דָּ אֶלְקִיךָ נָתַן לָךְ לֹא תֵאֱמָן אֶת לְבָבְךָ וְלֹא תִקְפֹּץ אֶת יָדְךָ מֵאֲחִידְךָ הָאֲבִיוֹן וְגו' פִּי לֹא יִחְדַּל אֲבִיוֹן מִקְרֵב הָאָרֶץ עַל כֵּן אֲנִי מְצַוְךָ לֵאמֹר פֶּתַח תִּפְתַּח אֶת יָדְךָ לְאֲחִידְךָ לְעִנְיָךָ וְלְאֲבִינְךָ בְּאֲרֻצְךָ וְגו' (דברים טו, ז-יא)

”בך” דייקא כלומר האביון שבך, והיינו הגוף שתאב לענייני עולם הזה והנשמה שמתאוה לתורה ומצוות, וכדי שלא ילך האדם אחר תאוות גופו, אמר הכתוב ”לא תקפוץ את ירך”, אל תתנהג כמו שהאדם עושה בעת ביאתו לעולם שהוא בידיים קפוצות והוא סבור ”כל העולם כולו שלי הוא, אני נוחלו”. אלא, ”פתוח תפתח את ירך”, תזכור שבעת שהאדם נפטר מן העולם הוא בידיים פשוטות, שאינו לוקח עמו כלום מלבד תורה ומצוות ומעשים טובים. ואזי תזכה ל”העבט תעביטנו די מחסורו אשר יחסר לו”, שתמלא את תאות נשמתך ולא את תאות גופך. (ח”ב קעח, קפ)

פירש רש”י, ”כי יהי” בך אביון, התאב תאב קודם”. גם הגוף וגם הנשמה תאבים, הגוף לענייני העולם הזה והנשמה לתורה ומצוות. ואמרו חז”ל (קהלת רבה ה, יד), ”כשאדם בא לעולם ידיו הן קפוצות, כלומר כל העולם כולו שלי הוא, אני נוחלו. וכשהוא נפטר מן העולם ידיו הן פשוטות, כלומר לא נחלתי מן העולם הזה כלום, שכן שלמה אומר (קהלת שם) ”כאשר יצא מבטן אמו ערום ישוב ללכת כשבא ומאומה לא ישא בעמלו שיולך בידו”. ועל פי זה אפשר לפרש דברי הכתוב כאן, ”כי יהי” בך אביון”,

שבת מברכים אלול

תקיעת שופר באלול כדי לעורר את הלבבות לתשובה מאהבה
מֵרֵאשׁ חֲדָשׁ וְאֵילָךְ מִתְחִילִין לְתִקְוֹעַ אַחֲרֵי הַתְּפִלָּה וְכוּ'

(שו”ע או”ח סי’ תקפא ס”א)

מאהבה היינו שאינו שב מחמת שנתירא מן הדין והעונש, אלא אע”פ שהוא בתוקפו באותו מקום וכו’ (עיין רמב”ם פ”ב מהל’ תשובה ה”א), נשמר מן החטא, ודבר זה הוא סימן לתשובה מתוך אהבת ד’. והנה לפי הטעם שהתקיעה היא משום תשובה, אם היינו תוקעים רק בראש השנה, שאז ספרי חיים וספרי מתים פתוחים, אזי אות היא שהתשובה היא מתוך יראה. ולכן תוקעין בשופר עוד קודם לכן, מראש חודש אלול ואילך, כדי לעורר את העם לתשובה קודם ימי הדין והיראה, והיינו שישובו מאהבה. ומכיון שישובו מאהבה, יתהפכו זדונותיהם לזכויות, ויתקיים בהם ”עלה אלקים בתרועה”, כלומר שתתעלה ותסתלק מהם מידת הדין הנרמזת בשם ”אלקים” על ידי התרועה. ומכיון שרואה השטן שישראל שבים בתשובה מאהבה קודם ימי הדין, הוא מתבלבל, כלומר שהוא ירא להביא זדונותיהם של ישראל, שהרי הכל ייהפך לזכויות. (ח”ב רלב)

בטור (שם) מביא כמה טעמים לתקיעות אלו, ותוכן דבריו, שבראש חודש אלול כשעלה משה רבינו למרום לקבל לוחות שניות תקעו בני ישראל בשופר, כדי שלא לטעות עוד כמו שטעו במעשה העגל. ”והקדוש ברוך הוא נתעלה באותו שופר, שנאמר (תהלים מז, ו) עלה אלקים בתרועה וכו’, לכן התקינו חכמים ז”ל שיהיו תוקעין בראש חודש אלול בכל שנה ושנה וכל החודש, כדי להזהיר ישראל שיעשו תשובה, שנאמר (עמוס ג, ו) אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו, וכדי לערוב השטן”. הרי לנו ג’ טעמים: א’, משום ”עלה אלקים בתרועה”. ב’, משום תשובה, וכדכתיב ”אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו”. ג’, כדי לערוב השטן. ועיין במפרשי הטור מה שכתבו על זה. ויש להבין מהו ענין ערוב השטן לפני יום הדין. ואפשר לומר דג’ הטעמים אחד הם, דהנה אמרו חז”ל (יומא פו, ב) שאם שב אדם בתשובה מאהבה זדונותיו נהפכים לזכויות. ותשובה

בזכות ההכנה לקראת ימי התשובה זוכים למשפט לפני משורת הדין

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, כְּשֶׁמִתְכַּנְּסִין מִלְּאֲכֵי הַשָּׁרָת לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹאֲמַר אֵימְתִי רֵאשׁ הַשָּׁנָה וְאֵימְתִי יוֹם הַכַּפּוּרִים, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר לָהֶם, לִי מָה אַתֶּם שׂוֹאֲלִים, אֲנִי אַתֶּם גִּלְךָ אֶצֶל בֵּית דִּין שֶׁל מִטָּה וְכוּ'

(דברים רבה ב, יד)

ועל זה משיב להם הקב”ה, נרד ונראה איך קידשו ישראל את חודש אלול שקודם הדין, בהכנה בתשובה ומעשים טובים, ולכן משורת הדין הוא לנהוג עמם לפני משורת הדין. (ח”ב רט)

נראה לי לפרש שאלת מלאכי השרת, כי אם ראש השנה ויום הכיפורים הם ימי דין, אם כן האיך אמרת ”כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם” (ויקרא טז, ל), וכי כך היא שורת הדין.

”לזאת אהובי בני רחימי לכבדני בתורה ומעשים טובים, אשר היא חיינו ואורך בעולם הזה ובעולם הבא...” (שם בהקדמה)

”...ולבני ד’ יאריך ימיכם ושנותיכם בנעימים עם כל אשר לכם, להזכירני לטובה לבוע עתים לתורה בכל יום ויום...” (קודש הילולים בהקדמה)

דברי זכרון להולכים הרה"ח ר' דב הוס ז"ל

(ב"ר צבי חתן הרה"ח ר' יצחק גנץ וזוג' מרת שרה פעסיל בת הרה"ח ר' אליעזר בן הרה"ח ר' אברהם יהודה בן רבינו הגה"ק זצ"ל)

הרה"ח ר' דוב (בערל) הוס ז"ל, נולד בכ"ג אדר"ב תשי"ט להוריו הרה"ח ר' צבי ז"ל ואמו מרת שינדל בילא ע"ה, שהתגוררו אז בבאר שבע. תקופה קצרה אחר הולדתו, בראותם שהסביבה שם אינה מתאימה לחינוך בניהם, עברו לגור בשכונת זכרון מאיר בבני ברק, שם קבעו את מקום תפילתם בבית מדרשו של מרן בעל 'שבט הלוי' זי"ע והתקרבו אליו מאד, ואף הוא לא זז מלחבבם בכל עת ועונה. בשיבתו, ישיבת חכמי לובלין, למד המנוח בימי בחרותו בהתמדה ויגיעה, וכן היה ניכר ביראתו ובתפילתו. מרן זצ"ל ניגש אליו פעם בעודו עומד בתפילה, וביקש שיתפלל עליו בהזכירו את שמו ושם אמו. בהגיעו לפרקו נשא את רעיתו שתבלחט"א, והשתיתו את ביתם על אדני התורה והיראה ודרכי החסידות. היה מקושר בלב ונפש לכ"ק מרן בעל 'ישועות משה' זי"ע, ולאחר פטירתו התקשר מתוך התבטלות למרן אדמו"ר מויזניץ שליט"א, הסתופף בצילו ותמך בכל מפעליו.

בחודש כסליו תשע"ח התגלתה אצלו המחלה, אך התחזק באמונה ובטחון, ואת תקוותו השרה על כל סובביו. בצפרא דשבתא פרשת עקב, כ"ג באב תשפ"ב, לאחר שעות של זמירות שבת וניגוני דבקות, בנוכחות מנין המקבלים עול מלכות שמים, נסתלקה למרומים נשמתו הטהורה. בכך באה לקיצה מסכת חיים עלאית שכולה דבקות, רוממות ועבודת ה' עקבית בכל הליכות החיים. ומהותו הפנימית והתמידית היא היותו עבד ה', חייל בצבאו. כי אכן כן היה ר' דב ז"ל סמל ומופת לעבד ה', העומד לפני בוראו לשרתו בכל עת.

מתוך הכנעה אמתית וכיבוד הורים, התייצב לאחר שנות נישואיו הראשונות לעזרת המשפחה בחנות "הוס טבע". מאחורי הדלפק או בירכתי החנות, בשמירת עיניים נדירה ובגינוני חסידות ופרישות מופלאים, עמד ושירת את קהל הקלוחות. מלבד היורש והאמינות המלווים את העסק בכל פרטיו, רבים מהקונים נמשכו למאור פניו ומצאו אצלו לב רחב ואוזן קשבת. הוא לא עסק בנתינת עצות ובהשמעת דעותיו האישיות, להיפך, כולו היה שם עבורם ועבור צרכיהם.

בכל שנות חייו עסק בגמילות חסדים בגופו ממש, בעזרה סיעודית לנערים מוגבלים, ובסיוע למבוגרים שנדרשו לעזרה, ובפתיחת ביתו להכנסת אורחים. וכל זאת, ללא אומר וללא דברים, לא מחזיק טיבותיה לנפשיה. אולי זו הסיבה לכך שהיו אנשים שהבינו שהם יכולים להתקשר אליו בימי חול המועד, עת החנות נעולה כהלכה, ולבקש מוצר חיוני. וכך, באמצע סעודות חוה"מ היה מתרומם ממקומו, נוסע לחנות, ומביא את המוצר המבוקש. גם לגמילות חסדים שבממונו לא היתה שיעור, בצניעות אופיינית העביר את תרומותיו לגבאי הצדקה, בתקופות החגים כבעתות שגרה. את חייו חי בתכלית הפשטות, כשהוא לא נצרך למאומה מעבר להכרחי, אך לצדקה, נתן וחזר ונתן.

כידוע למכיריו, שמירת העיניים היתה "ציפור נפשו", וכששמע שהגה"צ רבי אהרן טויסיג שליט"א הוציא לאור מהדורה חדשה של ספרו "קדושת עיניים", רכש מיד את הספרים, עברו ועבור כל אחד מילדיו. לא פלא שאחר פטירתו נמצאה בספר סימניה, האומרת שעד כאן הגיע בלימודו הסדיר בספר. ו"קיים זה מה שכתוב בזה", דרי שכונתו סחו אחריו, שכאשר הלך ברחובה של עיר, הם יכולים "לראות" את השכינה השורה על פניו, ויראת השמים שלו היתה ניכרת בכל הליכותיו.

תפילתו היוקדת בהשתפכות הנפש, היתה ביטוי נוסף לקרבתו לאלקיו. ללא קולות וברקים, אלא בכלות הנפש לאלוקים, ואך מעט מזעיר היה ניכר כלפי חוץ, בפניו הלוהטות וברטט הנלווה אל הנוסח המתנגן. את צמאון נפשו לאיל חי הרגישו בני ביתו בכל שבת, באמירת הקידוש והזמירות. ובהגיע חג הסוכות, בצאתו מביתו חוצה, התאפשר גם לשכניו לשמוע את קולו, ולהכיר פן זה מדמותו הגדולה.

חינוך ילדיו אשר היה פסגת שאיפות חייו, לא נעשה בדרך של תביעות ודרישות, ואמירות מפורשות. אלא "הוא היה - אומר", בכל הליכותיו ובכל דרכיו היווה דוגמא אישית מופלאה לבניו ונכדיו, בבחינת "כזה ראה וקדש". המילים היו מיותרות, הדרך ברורה ומובנת, וסלולה מאליה.

פרק רב-הוד באורחות חייו היתה דבקותו בתורה, אהבתו אותה ואת לומדיה. בקביעת העיתים לתורה לא היו פשרות וויתורים, בעת שמחה כבעת מכאוב עשה את כל שביכולתו לשמור על סדרי לימודו. ביתר שאת בא הדבר לידי ביטוי בתקופת חייו האחרונה, עת אפוף היה בסבלו ובמכאוביו, אז ציפה וייחל לשבת וללמוד עם החברותא שהגיע אל ביתו, סר מר המוות מפניו וכמו פסו יסוריו, ואור חדש קרן על פניו, בהתענגו על תורת ה' משיבת נפשו, משוש חייו.

יהי רצון שדמותו תהיה לנו למופת ולדוגמא - שמירתו על כל גדרי הקדושה, הליכתו בדרכי אבות ושמירת המנהגים שעברו במסורה מדור לדור, התקשרותו והסתופפותו בצילם של צדיקי הדור, באמונה תמימה ללא פקפוק, וקיום דברי המשנה, "איזהו מכובד המכבד את הבריות". עד רגעי חייו האחרונים, חי ללא תלונה, ללא תביעה, בהתחשבות מופלאה בסובביו, בשלווה פנימית ובאמונה יוקדת, בבטחון, באהבה ובשמחה. נלך אף אנו בדרכיו, נמשיך את מסכת חייו המופלאה בהתנהגותנו, להיות עבדי ה' כמהותו, ויהיה זה לעילוי נשמתו.

(נכתב ע"י בני משפחתו במלאות הישלושים לפטירתו)

"עיקר כיבוד אב ואם לעשות רצון אבינו שבשמים כי זה נחשב לאבות כאילו המה עושים, והעיקר לקבוע עתים בכל יום ויום לתורה..." (שם בהקדמה)

"...מי שזכה להיות לו בנים וחתנים צדיקים וכו' המעשים שלהם יהיו לו למשען בעולם הבא וכו' ואין לנו חסד גדול מזה..." (עפ"י קודש הילולים בהקדמה)

דברי התענוגים

מאת רבינו בנימין וואלף בן רבינו יואל זצ"ל רייכלס אב"ד שאפי, מח"ס "דברי התענוגים"
חותנו של רבינו הגה"ק הילל הזקן זצ"ל אב"ד אייבשיץ

ארץ ישראל מוחזקת מאבותינו 'ואשריהם תשרפון באש' (דברים יב, ג)

ומקשים העולם, למה לא נקטו בגמרא בקצרה - כתיב 'אשריהם תשרפון באש', ומדוע לא מועיל להם ביטול. ויתרצו, שכיון שעבדו ישראל לעגל נאסרו האשירות שבארץ ישראל. ולמה הוצרכה הגמרא להוסיף ולהקשות מהדין של "ארץ ישראל ירושה היא להם מאבותיהם".

ונראה ליישב, דהנה מבואר במסכת קידושין (דף יח.), ששעשו ישראל מומר הוי, ודינו כישיראל. והן הן דברי הגמ' (ע"ז שם), דאילו לא נאמר א"י מוחזקת מאבותינו, רק היו מקשים סתם, למה צריך לשרוף את האשירות, בביטול בעלמא סגי להו, כדקיימא לן לגבי ע"ז של גויים - אם היו מקשים בגמרא רק כך, הוי אמינא שהאשירות שהיו בארץ אחר זמנו של עשו יאסרו, כי עשו ישראל מומר הוי, והאשירות שעבד נאסרו משום דהוי ע"ז של ישראל, דלא מהני להו ביטול. ובשביל האשירות האלו נאסרו כולם, דלא ידעינן איזה מינייהו אשירות דעשו.

לכן קאמר הגמ', "ירושה היא להם מאבותיהם, ואין אדם אוסר דבר שאינו שלו", שמזמנו של אברהם אבינו ואילך לא היה כח לעובדי הע"ז, ואף לעשו, לאסור עלינו את האילנות שבארץ ישראל, דאין אדם אוסר דבר שאינו שלו. ולעשו אין שום חלק בא"י, שהרי ידוע שמה שא"י מוחזקת מאבותינו, הכוונה לזרע יעקב, כדכתיב (בראשית כא, יב) 'כי ביצחק יקרא לך זרע', ודרשינן (נדרים לא. ; סנהדרין נט. :), 'ביצחק' ולא כל יצחק, עי"ש. ופשוט בכל מקום, כי לישראל לבד ניתנה הארץ, להם היא מוחזקת מכת דיבורו של הקב"ה, וע"י קניינם של האבות בא"י, אבל עשו וזרעו הסתלקו מעיקרא מהקנין של א"י (ראה רש"י בראשית לו, ז). ואתי שפיר, ולא קשיא מידי, וקל להבין.

(דברי התענוגים פר' תולדות אות לו)

להבנת הדברים יש להקדים כמה מהלכות איסור ההנאה מעבודה זרה. א. "עובד כוכבים מבטל עבודת כוכבים שלו ושל חבירו, וישיראל אין מבטל עבודת כוכבים של עובד כוכבים" (ע"ז נב.). דהיינו, כשגוי עבד לפסל או לכל חפץ שהוא לשם עבודה זרה, החפץ נאסר בהנאה. אמנם הגוי יכול לבטל את הע"ז שלו או של חבירו, ע"י שיפגום את החפץ, "כיצד מבטלה, קטע ראש אזנה, ראש חוטמה, ראש אצבעה" וכו' (שם נג.), ועי"ז החפץ יהיה מותר בהנאה. ב. לישראל אין כח לבטל ע"ז שנעבדה ע"י גוי. ג. ע"ז שנעבדה ע"י ישראל, אין לה בטילה עולמית, וא"א להתיר את איסורה. ד. חפץ של ישראל שנעבד ע"י אחר, בין גוי ובין ישראל, שאינו בעליו של החפץ, אינו נאסר. והטעם, משום "שאיין אדם אוסר דבר שאינו שלו".

איתא בגמרא במסכת עבודה זרה (דף נג.), דאמר רחמנא, 'ואשריהם תשרפון באש', מכדי ירושה היא להם מאבותיהם, ואין אדם אוסר דבר שאינו שלו.

כלומר, מדוע נצטוו ישראל כשנכנסו לארץ בימי יהושע לשרוף את האשירות, דהיינו את האילנות שנעבדו ע"י הגויים. הרי "הארץ וכל המחובר לה ירושה לישראל היא מאבותיהם, שהרי לאברהם נאמר 'כי לך אתננה', וגויים שבאו אחרי כן לא יכלו לאסור בהשתחואה" (רש"י שם), זאת משום שאין אדם אוסר דבר שאינו שלו. ומבואר שם בגמרא, שאם משום האשירות שהיו קיימות מלפני זמנו של אברהם, קודם שניתנה הארץ לו ולזרעו, בביטול בעלמא סגי, הרי גוי יכול לבטל ע"ז שלו, והוי יכולים להכריח איזה גוי שיבטל את האשירה. ומתרצת הגמרא, בשעה שעבדו ישראל לעגל, גילו שדעתם נוחה מע"ז, ופולחנם של הגויים לאשירות בארץ ישראל נחשבת כשליחותם של ישראל. ולכן נאסרו האילנות שנעבדו בארץ ישראל ע"י הגויים, ולא נאמר עליהם הכלל שאין אדם אוסר דבר שאינו שלו.

ברכת מזל טוב

לצאצאי רבינו הגה"ק זצ"ל

הרה"ח ר' יהודה גוטר הי"ו, הרה"ח ר' חיים יחזקאל פוקס ובנו הרה"ח ר' הילל שבתי הי"ו
לרגל שמחת הבר מצווה לנין-הנכד-הבן הבה"ח עבי ני"ו

הרה"ח ר' חנינא עבי פרקש הי"ו ובנו הרה"ח ר' מאיר הי"ו ובנו הרה"ח ר' חיים יהודה הי"ו
לרגל הולדת הנינה-הנכדה-הבת תחי'

הרה"ח ר' יהודה גוטר הי"ו, הרה"ח ר' אברהם פוקס הי"ו ולחתנו הרה"ח ר' יחזקאל שרגא שפילמאן הי"ו
לרגל שמחת לרגל הולדת הנינה-הנכדה-הבת תחי'

יהי רצון שייזכו לרוות מכל יוצ"ח רב תענוג ונחת דקדושה לתפארת אבות, הם וכל משפחתם,
ויתקיים בהם במהרה "בגלל אבות תושיע בנים ותביא גאולה לבני בניהם", אמן.

לקבלת הגליון בעז"ה מידי שבוע, וכן לקבלת גליונות קודמים, להנצחה והודעה על שמחה

נא לשלוח לכתובת: info@Kodesh-Hilulim.com

כמו"כ כל מי שיכול להעשיר ברעיונות ומאמרים וכדו' למטרות הגליון נא לשלוח לכתובת הנ"ל.